

ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι αἱ μὲν γεννήσεις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπερέβησαν τὰς ἀποβιώσεις κατὰ 8,704· ἡ δὲ ἀναλογία τῶν τριῶν τούτων γεγονότων πρὸς τὸν πληθυσμὸν (λαμβανομένης ὡς βάσεως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1861, ἡλαττωμένου κατὰ 14,000, ἧτις εἶνε ἡ ὑποθετικὴ ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ διὰ τὸ προηγούμενον ἔτος 1860) ἔχει ὡς ἐξῆς :

|   |           |     |        |          |
|---|-----------|-----|--------|----------|
| 1 | γάμος     | ἐπὶ | 177.33 | κατοίκων |
| 1 | γέννησις  | »   | 35,9   | »        |
| 1 | ἀποβίωσις | »   | 48,87  | »        |

## ΕΞΟΧΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ἐν Κάνναις ἡ χήρα Βουσικῶ, ἰδιοκτῆτρια τῶν κολοσσαίων ἐν Παρισίοις καταστημάτων τοῦ Bon Marché, ὧν ἰδρυτὴς ὑπῆρξεν ὁ σύζυγός της Ἀριστείδης Βουσικῶ. Σήμερον τὸ Bon Marché εἶνε τὸ μεγαλύτερον κατάστημα τῆς ὑψηλῆς. Ἀπασχολεῖ 3,200 ὑπάλληλους, ἐν οἷς 500 γυναῖκες. Ἡ ἐτήσια αὐτοῦ κυκλοφορία ἀνέρχεται εἰς 200, 000, 000, τὰς ἡμέρας δὲ τῶν λεγομένων ἐκθέσεων εἰσπράττει μέχρις ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου. Καθ' ἣν ἡμέραν ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τῆς ἰδιοκτητρίας καὶ τὰ καταστήματα ἐκλείσθησαν περὶ τὴν μεσημβρίαν, αἱ εἰσπράξεις εἶχον ἀνέλθει εἰς 210, 000 φράγκων. Εἰς τοιαύτην περιωπὴν ἀνήχθησαν τὰ καταστήματα Bon Marché ἐκ ταπεινοτάτης ἀφειρηρίας. Τῷ 1852, ὅτε ὁ Βουσικῶ ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν του, κατελάμβανον ὀλίγα τινὰ τετραγωνικὰ μέτρα, σήμερον δὲ κατέχουσιν μέγαρον ἀπέραντον καὶ πολυώροφον. Δὲν εἶνε ὅμως τόσον ἡ ἑκτασίς των, ὅσον ὁ ὀργανισμὸς των, ὅστις ἐφήμισε τὰ καταστήματα ταῦτα. Οἱ ἐν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι ὑπάλληλοι ἔχουσιν ἀνάλογον μερίδιον εἰς τὰ κέρδη· πρὸς τούτοις δὲ κατόπιν ἐργασίας ὠρισμένων ἐτῶν δικαίωμα εἰς σύνταξιν, λαμβανομένην ἐκ κοινοῦ ταμείου, ὅπερ ἐπροικοδοτήθη γενναίως ὑπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ, καὶ εἰς τὸ ὅποιον συνεισφέρουσιν οἱ ὑπάλληλοι μηνιαῖόν τι ποσόν. Ἡ κυρία Βουσικῶ, ἥς ὁ βίος ὅλος συνοψίζεται ἐν δυσὶ λέξεσι : ἐργασία καὶ εὐσπλαγχνία, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἐδώρησεν εἰς τὸ ταμεῖον τῶν συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων της ἐν ἑκατομμύριον κατ' ἀρχάς, εἴτα δὲ τέσσαρα. Ἐκαστος δύναιται νὰ φαντασθῇ μετὰ τοῦτο ὅποιας ἀληθοῦς λατρείας ἀπῆλαυεν ἡ ἀγαθὴ καὶ ἐνάρετος ἰδιοκτῆτρια παρὰ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, οἵτινες ἀποτελοῦσιν εἶδος πολίχνης, οὐχὶ ὀλιγανθρώπου, ἐν μέσῳ τῶν Παρισίων. Ἐντὸς τῶν καταστημάτων οἱ νέοι ὑπάλληλοι δύναν-

ται νὰ λαμβάνωσι μαθήματα γαλλικῆς καὶ ἀγγλικῆς φιλολογίας. Πρὸς τούτοις ὑπάρχουσι διάφοροι αἵθουσαι συναθροίσεων, αἵθουσα ὀπασκίας, αἵθουσα σφαιριστηρίου κτλ. Κατηρτίσθη δ' ἐξ ὑπαλλήλων καὶ μουσικὴ ἐταιρία, ἧτις δίδει καὶ δημοσίας συναυλίας. Αἱ ἀγαθοεργίαι της ἄλλως δὲν περιωρίζοντο ἐν τῷ καταστήματι αὐτῆς. Ἐν μικρᾷ κώμῃ, ὅπου διήρχετο τοὺς θερινούς μῆνας, εἶχεν ἰδρύσει ἄσylum γερόντων, ἐν τῇ γενεθλίῳ δὲ πόλει Βερζοῦ ἤγειρε σχολεῖον καὶ ἐξέυξε τὸν δι' αὐτῆς διερχόμενον ποταμὸν διὰ γεφύρας, ἥς ἡ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς 500,000 φράγκων. Ἐν τῇ γενεθλίῳ πόλει τοῦ συζύγου της ἱδρυσε νοσοκομεῖον. Ἐν Παρισίοις διέθετεν ἐτησίως 300,000 φράγκων εἰς ἐλῆν, ἐσχάτως δ' ἀκόμη εἶχε προσφέρει 30,000 φράγκα ὑπὲρ τοῦ φιλανθρωπικοῦ «Ἔργου τῶν Καλυμμάτων» (οὗ τὴν ιδεάν ἐνέπνευσεν ὁ ἐκτάκτως δριμύς χειμὼν τοῦ 1879) καὶ 150,000 φράγκων εἰς τὸ θεραπευτήριον Παστέρ. Τὴν ἐκτίμησιν ὑπὲρ τῆς χήρας Βουσικῶ, ἧτις ἐνεταφιάσθη ἐν Παρισίοις μεγαλοπρεπῶς, παρακολουθοῦντος πλήθους ἐκ τριακοντακισχιλίων προσώπων, ἐν ᾧ διεκρινόντο πάντες οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Bon Marché πενθίμως ἐνδεδυμένοι καὶ εἰλικρινῇ χέοντες δάκρυα ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς εὐεργέτιδος αὐτῶν, — ἐκορύφωσεν ἡ ἀποσφράγις τῆς διαθήκης της, ἧτις εἶνε πρότυπον φιλανθρωπίας. Καταλείπει εἰς πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν καταστημάτων της κληροδοτήματα ἀπὸ 10,000 — 100 φράγκων ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας των. Τὰ κληροδοτήματά της ὑπὲρ ἰδρυμάτων καὶ ἐταιριῶν κοινωφελῶν ἢ σκοπῶν ἀγαθοεργῶν συμποσούνται εἰς 8, 000, 000 καὶ πλέον. 2, 645,000 κληροδοτεῖ πρὸς ἱδρυσιν ἄσylum ἐν Αἰλλῃ, Ρουὰν καὶ Σαλὼν, τὴν ἐν Φοντεναισρὸζ ἑπαυλίν της, ἥς ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς 1,000,000, πρὸς ἱδρυσιν ἀναπαυτηρίου διὰ τοὺς γέροντας καὶ ἀναρρωνύοντας ὑπαλλήλους τοῦ Bon Marché ὅπερ προικοδοτεῖ διὰ κεφαλαίου 600, 000 φρ. 300, 000 φράγκα εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Παρισίων 100, 000 φράγκα εἰς τὸ θεραπευτήριον Παστέρ, ἀνὰ 100, 000 φράγκα εἰς πάντας τοὺς καλλιτεχνικοὺς συνδέσμους κτλ. κτλ. Τὸ ὄνομα τῆς ἐξόχου γυναικὸς καὶ φιλανθρώπου, ἧτις ἐξ ἐντίμου ἐργασίας ἀποκτήσασα τὴν κολοσσαίαν περιουσίαν 100,000,000, διέθηκεν αὐτὴν οὕτω φιλανθρώπως βεβαίως θέλει παραμείνει ἀθάνατον.

Ἐν πάσῃ πολιτείᾳ ἀναγκαῖον εἶνε νὰ ὑπάρχωσι δύο μερίδες, ἵνα ἡ μία ἐπιτηρῇ τὴν ἄλλην. Οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀνάγκην ἀμοιβαίου ἐλέγχου.